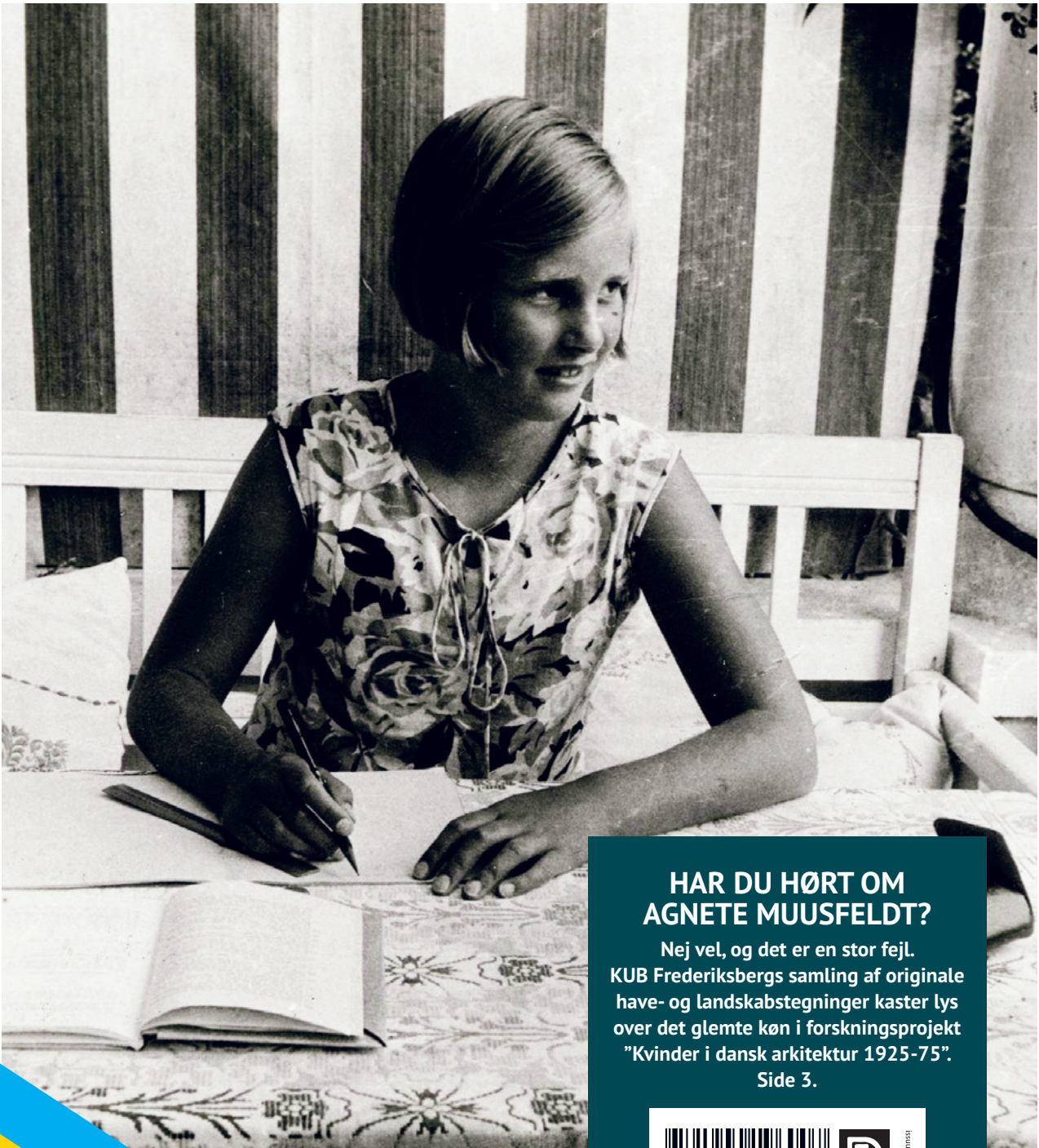

REVVY

Nr. 1

2022

HAR DU HØRT OM AGNETE MUUSFELDT?

Nej vel, og det er en stor fejl.
KUB Frederiksbergs samling af originale
have- og landskabstegninger kaster lys
over det glemte køn i forskningsprojekt
"Kvinder i dansk arkitektur 1925-75".
Side 3.

issn 1904-1969 revy mag.

ISSN 1904-1969
revy

#StandWithUkraine

Indhold:

- s. 3 Agnete Muusfeldt og de glemte fortællinger
- s. 8 Danske tidsskrifter på vej mod DOAJ-indeksering
- s. 11 "Et oplysningsprojekt i god bibliotekstradisjon – og god historieformidling".
Anmeldelse af værket Dansk Bibliotekshistorie.
- s. 14 #biblioteksblik
- s. 15 Avanceret søgning i fælleskatalogen
- s. 19 DEBAT: Løn & ligestilling, fastholdelse og rekruttering
- s. 22 Bestyrelsen tager ordet – om REVY
- s. 24 Bagsiden: DFFU-arrangementer

Foto: Ishaq Robin / Unsplash

Skribenter i dette nummer

Eli Greve, bibliotekskonsulent ved Syddansk Universitetsbibliotek

Jesper Boserup Thestrup, Det kgl. Bibliotek/ Aarhus Universitetsbibliotek

Jette Fugl, Informationsspecialist og bibliotekar DB ved KUB SUND/SCIENCE

Johan Henden, ph.d. og forskningsbibliotekar ved Nationalbiblioteket i Mo i Rana, Norge

Leif Andresen, chefkonsulent ved Det kgl. Bibliotek

Rasmus Rindom Riise, Det kgl. Bibliotek/ Københavns Universitetsbibliotek

Rie Karen Marie Iversen, Det kgl. Bibliotek/ Københavns Universitetsbibliotek

Solveig Sandal Johnsen, Det kgl. Bibliotek/ Aarhus Universitetsbibliotek

Tina Lund, informationsspecialist ved KUB Frederiksberg – og medlem af REVYs redaktion

Redaktion

Stefan Katić (ansvarshavende) Redaktør REVY
katic6@gmail.com, mob 5077 8628

Redaktionsgruppen:

Annette Refn, DTU Bibliotek, anre@dtu.dk

Mette Buje Grundsoe, AUB, mbg@aub.aau.dk

Tina Lund, KB/KUB Frederiksberg, tilu@kb.dk

(på barsel) Nejra Hodzić Richter

KUB Sdr. Campus – Det Kgl. Bibliotek, neta@kb.dk

Årsabonnement

4 numre for 400 kr. plus porto

Adresseændring

Meddelelser om adresseændringer og ekspedition sendes til dfu@kb.dk

Afleveringsfrister

Nr. 2 sommer 2022 – deadline 20. april

Nr. 3 efterår 2022 – deadline 20. juli

Nr. 4 vinter 2022 – deadline 20. oktober

Nr. 1 forår 2023 – deadline 20. januar

Manuskripter sendes til konstitueret redaktør Jan Erik Hansen jaha@kb.dk – se gerne først skrivevejledningen på dfdf.dk/revy

Annoncepriser (ex. moms)

1 helside: 4.900 kr.

3 helsides annoncer: 10.000 kr.

Oplag: 1.000

ISSN 1904-1969

ISSN (online) 1904-1977

Årgang 43

Tryk: Strandbygaard Trykkeri

Grafisk design: Designbygjedde

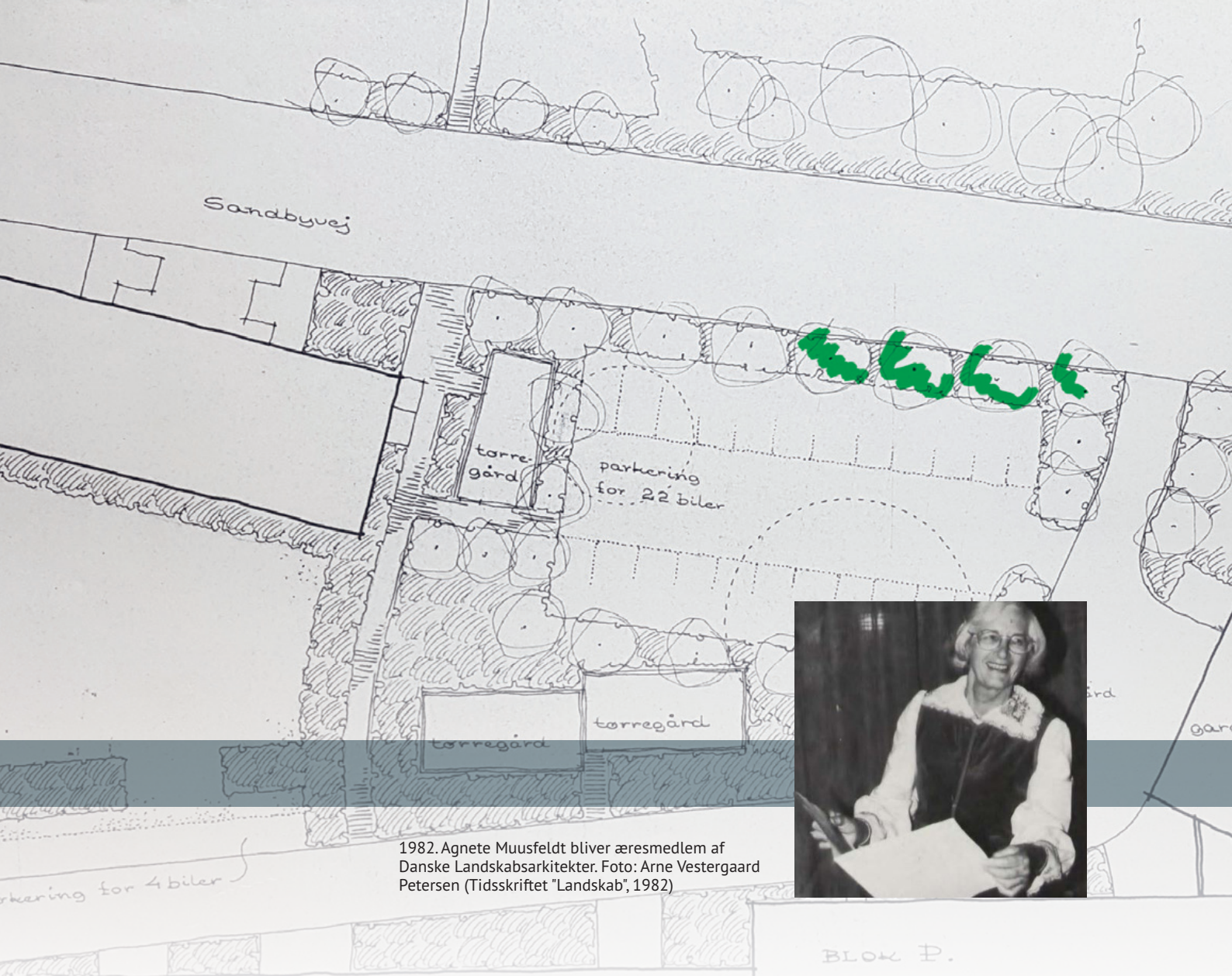
Forside: En ung Agnete Muusfeldt laver lektier i haven i Gentofte.

Foto: Olof Muusfeldt/ Gentofte Lokalhistoriske Arkiv.

REVY udgives Danske Fag- Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU).

Følg også DFFU på Facebook: facebook.com/dfbib

1982. Agnete Muusfeldt bliver æresmedlem af Danske Landskabsarkitekter. Foto: Arne Vestergaard Petersen (Tidsskriftet "Landskab", 1982)

Agnete Muusfeldt – skjult i samlingen

Kulturarv. En henvendelse til samlingen af originale have- og landskabstegninger på KUB Frederiksberg kaster lys på en af de mange glemte kvinder i dansk akademisk historie. Forskningsprojektet "Kvinder i dansk arkitektur 1925-75" synliggør disse uføtalte historier.

En efterårsdag i 2020 dumpede der en mail ind fra lektor Svava Riesto på Sektion for Landskabsarkitektur og planlægning, der ville se Agnete Muusfeldts fotosamling samt eventuelle andre tegninger af hende.

Jeg læste mailen lettere mystificeret, for jeg var ikke tidligere stødt på navnet Agnete Muusfeldt og var ikke bekendt med, at vi skulle have en fotosamling eller tegninger af hende. Det skulle vise sig, at jeg tog fejl.

BLOK P.

Af Tina Lund, informationsspecialist ved KUB Frederiksberg

For Agnete Muusfeldt skjulte sig i vores samling og var med til at gøre mig mere bevidst om de ikke-synlige og uføtalte fortællinger, der kan skjule sig blandt et biblioteks mainstream-fortællinger.

Landskabsarkitekturen på KUB Frederiksberg

Vi har på Københavns Universitetsbibliotek Frederiksberg en samling af originale have- og landskabstegninger fra sidst i 1800-tallet til i dag. Den rummer tegninger og projekter af mange kendte danske havearkitekter såsom Edvard Glæsel, G. N. Brandt, Georg Boye og andre.

Viemoseparken i Rødovre – et af Agnete Muusfeldt projekter. Foto: Agnete Muusfeldt

Jeg overtog ansvaret for samlingen, da min kollega Knud Høgsberg gik på pension i 2018. Tidligere havde jeg ikke arbejdet målrettet med kulturarv, og det har i høj grad været et spørgsmål om at uddanne sig på området og også learning by doing ved at dykke ned i opgaverne og samlingerne.

Vi får jævnligt henvendelser i relation til samlingen – fra landskabsarkitekter og andre, der for eksempel skal se på tegninger i forhold til restaureringer af eksisterende anlæg, fra andre arkiver, forskere og selvfølgelig studerende og ansatte på KU.

Jeg glæder mig altid over, når der er interesse for samlingen, og også denne gang var jeg glad for henvendelsen.

Men jeg havde aldrig hørt om Agnete Muusfeldt, og som nævnt var jeg slet ikke klar over, at vi skulle have en fotosamling af hende. Der var umiddelbart ingen Agnete Muusfeldt registreret. I det hele taget er der meget få kvindenavne i samlingen.

Jeg gjorde selvfølgelig hvad alle fornuftsmennesker og selv informationspecialister i dag gør, når de skal danne sig et første overblik over noget. Jeg googlede og Agnete Muusfeldt poppede op, blandt andet i Dansk Kvindebiografisk Leksikon. Hun var født i 1918 og blev havebrugskandidat fra Landbohøjskolen i 1946. Hun var i sin samtid indflydelsesrig i sit fag, stiftede Foreningen for Yngre Havearkitekter og var en flittig skribent.

Der var umiddelbart ingen Agnete Muusfeldt registreret. I det hele taget er der meget få kvindenavne i samlingen.

AGNETE MUUSFELDT - SKJULT I SAMLINGEN

Hun var især kendt for sine sammen-sætninger i beplantninger og arbejds-ede især med haveanlæg til boligbe-bygninger, skoler og andre institutioner. Agnete Muusfeldt døde i 1991.

På sporet af Agnete Muusfeldt

Så jeg kunne se, at Agnete Muusfeldt var samtidig med landskabsarkitek-ter som for eksempel Georg Boye og Jørn Palle Schmidt, og det fik mig til at tage registranterne fra disse frem. Vi udarbejder typisk registranter over samlingerne med udgangspunkt i den systematik og de data, hvormed de oprindeligt er registreret af ejeren (lige fra håndskrevne notesbøger over gamle cigarkasser med hjemmelave-de kartotekskort til mere tidsvarende optegnelser).

I registranten over Jørn Palle Schmidt fandt jeg det første spor af Agnete Muusfeldt i vores samling, da hun var registreret som samarbejdspartner på et par projekter, mens hun stadig var gift med havearkitekt Erik Mygind og hed Mygind til efternavn. Og på den allersidste linje i Jørn Palle Schmidts registrant var der registreret en dias-samling og i parentes stod der "med Agnete Muusfeldt".

Jørn Palle Schmidt og Agnete Muus-feldt havde både et professionelt samarbejde og dannede par efter hen-des skilsmisse fra Erik Mygind. Så den store samling på over 2.000 dias, som vi havde registreret under Jørn Palle Schmidt, var i virkeligheden Agnete Muusfeldts fotosamling.

Jeg havde nu fået blod på tanden, og det fik mig i første omgang til at vende blikket mod noget uregistreret materi-ale, som jeg vidste indeholdt tegninger af blandt andet Georg Boye og Jørn Palle Schmidt. Mellem disse ting fandt jeg enkelte tegninger fra selvstændige Muusfeldt-projekter samt tegninger fra hendes partnerskab med manden Erik Mygind. Ikke meget materiale ud af et helt arbejdsliv, men en lillebitte smule havde vi.

Forskningsprojekt på Københavns Universitet

Da jeg fik besøg af Svava Riesto, der havde kickstartet min eftersøgning med sin mail, viste det sig, at hun var interesseret i Muusfeldts materiale samt materiale fra andre kvindelige havearkitekter i forbindelse med et nyt 3-årigt forskningsprojekt, der hedder "Kvinder i dansk arkitektur 1925-75".

Projektet er forankret på Sektion for Landskabsarkitektur og planlægning, Institut for Geovidenskab og Naturfor-valtning på Københavns Universitet og ledes af lektorerne Svava Riesto og Henriette Steiner.

Baggrunden for projektet er, at arkitek-turhistorien ofte er koncentreret om få mandlige arkitekter og markante værker i det offentlige rum. Kvinde-lige arkitekter fylder ikke meget i den gængse historiske fortælling om arkitektoniske praksisser, herunder landskabsarkitektur og byplanlægning. Projektet søger at synliggøre disse fortællinger og også at sætte fokus på, at arkitektur i højere grad er et samar-bejde mellem flere aktører, end hvad fortællingen om den store ener i arki-tekturen ofte formidler. Perioden 1925 og frem er kendetegnet af, at kvinder-ne begyndte at få adgang til uddannel-ser og blive synlige på uddannelser og arbejdspladser.

På Landbohøjskolen blev den første kvindelige havebrugskandidat, Wil-helmine Busck, uddannet i 1895, men brugte så vidt man ved aldrig sin ud-dannelse (Bo Fritzbøger: Mellem Land og by: Landbohøjskolens historie, s. 31). Det var først på den anden side af århundredeskiftet, at der for alvor kom kvinder til på uddannelserne, og her var især havebrugsuddannelsen popu-lær. Først i 1960 kom der en egentlig anlægslinje på Landbohøjskolen, indtil da var det havebrugselever, der blev anlægsgartnere og havearkitekter. Men samtidig med at der er en øget tilgang af kvinder på uddannelserne, så er det ikke sådan, at det øger bille-det af kvinder i historisk perspektiv. De forsvandt ofte ud i glemslen efter endt uddannelse.

Der er flere forklaringer på dette. Det var almindeligt, at kvinder stoppede med at arbejde, når de blev gift. Nogle af dem giftede sig med en kollega og fortsatte deres arbejde på mandens tegnestue, måske under hans navn. Andre igen tegnede på tegnestuer for og med deres mandlige kolleger, og mange af dem arbejdede i højere grad med en anden type projekter end de

Landskabsarkitektstuderende undersøger arkivmateriale.
Foto: Projektet "Kvinder i dansk arkitektur 1925-75"

Landskabsarkitektstuderende undersøger arkivmateriale.
Foto: Projektet "Kvinder i dansk arkitektur 1925-75"

store prestigegivende værker, der har fået anerkendelse i eftertiden.

Forskningsprojektet har også som mål at synliggøre disse ufortalte historier og at indsamle materiale og erindringer fra disse kvinder, inden det er for sent og få arkiveret, hvad der eventuelt gemmer sig derude af materialer og fortællinger.

Fortællingen om de store enere

Dette betyder også, at kvinderne ofte ikke er synlige i samlingerne i arkiver og biblioteker. Vores samling af tegninger er domineret af mænd og langt de fleste henvendelser går på navne som for eksempel Edvard Glæsel og store kendte og meget synlige projekter, som fylder i den kollektive bevidsthed. Disse navne og projekter er en væsentlig del af fortællingen om have- og landskabsarkitektur og skal hverken glemmes eller udviskes, men de bør dog suppleres med fortællingerne om alle de andre, der også var der og bidrog mere stilfærdigt.

Anka Rasmussen

Vi værner derfor også om, at vi har tegningsarkivet efter Anka Rasmussen. Anka Rasmussen er kendt som den første danske kvindelige havearkitekt, men forsvandt efter nogle produktive og anerkendte år i 30'erne helt ud af

’ Når vi digitaliserer for at bevare og for at gøre tilgængeligt, hvordan formidler vi så materialet?

landskabshistorien (Annemarie Lund: Anka Rasmussen – første danske kvindelige havearkitekt. Landskab, 4, 2013, s.126-134) og er først de senere år blevet genopdaget. Biblioteket ligger inde med en samling af hendes tegninger og fotos af hendes projekter.

De mange samarbejder

En af årsagerne til de manglende kvindelige navne i arkiver og samlinger, er de mange samarbejder på kryds og tværs, samt ansættelser, hvor man tegnede på én andens tegnestue. Det har fået mig til at dykke mere ned i samlingerne og se på det med et mere kritisk blik, nærstudere listerne over værker på nettet og sammenligne med de registranter vi har, og der er på den måde dukket oversete navne op, også Agnete Muusfeldts.

På et nyligt webinar for Network of European Landscape Architecture

Archives (NELA) blev et par overordnede udfordringer med at arkivere landskabsarkitektur netop identificeret. Typisk er mange mennesker gerne inde over det samme projekt. Dertil kommer den lange udviklingsperiode på nogle typer af projekter, der gør, at der kan ligge meget materiale på et enkelt projekt og også materiale, der ikke kun er tegninger. Det stiller nogle krav til registreringen af materialer.

For en god ordens skyld skal det dog nævnes, at problematikken med samarbejder også ofte er tilfældet med mandlige kolleger, der har arbejdet sammen. Nogle gange er arbejdet udelukkende registreret i den enes navn, og på den måde fortaber historien om et samarbejde eller en ansættelse sig. Jeg ser tegninger, der er registreret under ét navn, der dog har to sæt initialer, og hvor det nogle gange fortaber sig i tågerne, hvem den anden var og hvem, der har bidraget med hvad.

Samspillet mellem fysiske og digitale samlinger

En del af historieskrivningen omkring landskabsarkitekturen er også, at materialet er tegnet i hånden og lavet på en anden måde end i dag. Mange vil i dag kun opleve gamle materialer online eller printet i en kopi. Det kan dog være en oplevelse og en formidling i sig selv at have det originale materiale fysisk foran sig og mellem hænderne, i stedet for blot at se det på en skærm. Se, føle, ja sågar lugte materialet og opleve tidens tand helt tæt på giver nogle gange en anden oplevelse af den proces, der er gået forud og af materialets berettigelse for at blive bevaret og formidlet.

Vi underviser også landskabsarkitektstuderende i informationsøgning – herunder at vi har en fagguide for landskabsarkitektur og bydesign og at biblioteket ligger inde med en samling af havetegninger. Her handler det ikke kun om digitalisering af tegninger, men vi henter ofte også et lille udvalg af tegninger op og lader dem se tegningerne. Her har jeg oplevet, at det først er når studerende står over for

AGNETE MUUSFELDT - SKJULT I SAMLINGEN

de gamle tegninger, at det for alvor går op for dem, at de er fuldstændigt tegnet og farvelagt i hånden. De bliver gerne meget begejstrede over det arbejde, der ligger bag og som er klaret uden nogen former for programmer. De fordyber sig typisk i detaljer på tegningerne og forsøger for eksempel sammen at oversætte en Tivolitegning fra 1894 eller 1927 til det Tivoli, de kender i dag.

Svava Riesto og Henriette Steiner arrangerede i 2020 et ph.d.-kursus på biblioteket med fokus på arkivmateriale, hvor de brugte materialer fra vores samling og andre arkiver for at undersøge sporene af kvinder i arkiverne, og hvordan arkiver og biblioteker strukturerer materialet og gør det tilgængeligt. Her havde de ligeledes fysisk materiale fremme af Agnete Muusfeldt, Anka Rasmussen og Jørn Palle Schmidt.

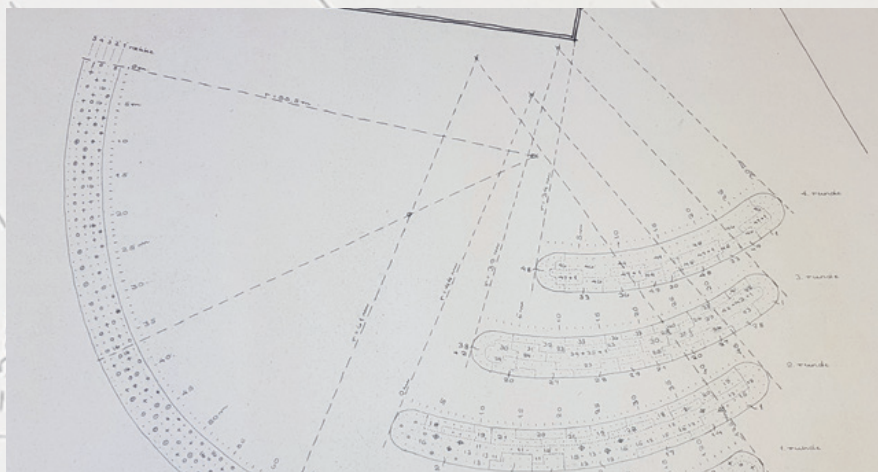
En kursUSDeltager er citeret på projektets hjemmeside om sin oplevelse af det fysiske materiale:

"I found that searching in the archives was an entirely bodily experience. Feeling the texture of the paper between my fingertips and seeing the different styles of handwriting in the notes in the margins of the drawings. Studying the materials offline gave me a completely new perspective on archive work."
- course participant

Det fysiske materiale kan give en fornemmelse af nærvær og måske en større fornemmelse af mennesket bag det enkelte arbejde. Det kan være finmåde at lukke op for fortællingen omkring et projekt.

Et globalt tema

Hvorfor er det interessant for mig som bibliotekar at blive involveret i sådan et projekt? Det giver mig lejlighed til at dykke ned i vores samling og søge efter nogle spor og fortællinger, jeg ikke har været opmærksom på tidligere. Det giver lejlighed til at overveje, om både registreringen og formidlingen af samlingerne kan være anderledes, og om der overses nogle vinkler.

Plantegning fra Agnete Muusfeldts arbejde i samlingen.

Det er en mulighed for at overveje vores rolle, både som bevarende af kulturarv, men også som formidlere. Hvad er det vi vil med samlingerne og deres historier her i 2022, især med alle de muligheder for digital formidling, der eksisterer i dag?

Når vi digitaliserer for at bevare og for at gøre tilgængeligt, hvordan formidler vi så materialet? For er det rimeligt, at det står alene uden den ramme og fortælling, der sætter det ind i et historisk perspektiv, både på det overordnede plan, men også ned i den mere personlige fortælling om det menneske, hvis historie er ufortalt?

Det er vigtigt at holde sig orienteret om udviklingen i forskning og i samfundsoptættelser, så formidlingen og tilgangen til samlingen kan fornyes og være tidssvarende – og måske er det også tidssvarende ikke fuldstændig at forlade sig på formidling via digitalisering (digitale metoder forældes også), men også at vise tingene frem fysisk, hvis vi kan, og på den måde rykke historien lidt tættere på.

Det er vigtigt også at være obs på en eventuel skævvridning i samlingens materiale og formidling. Så når brugerne spørger, hvorfor finder jeg ikke dette eller hint og var der virkelig ikke flere kvinder i faget, er det vigtigt at jeg kan være bevidst om grunden og videreformidle baggrunden for, at der er huller i samlingen.

I efteråret 2020 læste jeg faget "Digital kulturarv" på Københavns Universitet, og en del af pensum var netop centreret omkring tilgængeliggørelsen og formidlingen af kulturarv ud fra et perspektiv, der også inkluderer minoriteterne og dem, der normalt falder gennem sprækkerne i de store formelle fortællinger, der traditionelt har været formidlet via biblioteker, museer og arkiver. Fra netværket omkring "Kvinder i dansk arkitekturhistorie" ved jeg også, at der flere steder i verden bliver dykket ned i kvinders rolle i landskabsarkitekturen.

Det er en del af vores historieskrivning, hvordan vi traditionelt har set faget og dets udøvere og de kendte mandlige havearkitekter. De er stadig dygtige og anerkendelsesværdige, så det er ikke sådan, at vi skal pakke de historier ned og gemme dem væk. Men der er i dag et behov for at gøre billedet mere nuanceret og for at flette de ufortalte historier ind i de kendte. Som minimum skal vi være opmærksomme på, at der er huller, at der kan gemme sig noget, vi ikke så i første omgang, især hvis vi læner os op ad den registrering materialet kommer med, og herfra fremover forsøge at registrere så nuanceret vi kan.

Link til projektet Kvinder i dansk arkitektur 1925-1975:
<https://www.womenindanisharchitecture.dk>

Indeksering i **Directory of Open Access Journals** er et kvalitetsstempel

Sådan kan flere tidsskrifter få det

Dansk projekt arbejder på at få danske Open Access-tidsskrifter optaget i Directory of Open Access og dermed styrke tidsskrifternes anseelse og gennemslagskraft som videnskabelige Open Access-tidsskrifter.

Det Kgl. Bibliotek afholdt i 2019 en såkaldt innovationsstudietur til Finland, hvor en række ansatte besøgte finske universiteter og folke- og forskningsbiblioteker for at høre om Open Access (OA), kunstig intelligens og finsk biblioteksservice.

Gruppen besøgte blandt andet The Federation of Finnish Learned Societies (FFLS), der driver OJS-serveren journal.fi.

Eeva Savolainen fra FFLS holdt et oplæg om et projekt, hvor FFLS i samarbejde med Directory of Open Access Journals (DOAJ) fik finske OA-tidsskrifter optaget i DOAJ. Projektet berørte ikke alene tidsskrifter, der blev udgivet på journal.fi, men også andre finske online videnskabelige tidsskrifter. Målet var overordnet at få flere tidsskrifter optaget i DOAJ ved at informere om fordele ved at være indekseret i DOAJ, og hjælpe tidsskrifternes redaktører

med at gøre deres tidsskrifter klar til indeksering og ansøge om optagelse.

Det finske projekt inspirerede de danske besøgende til at lave et lignende projekt på dansk jord med udgangspunkt i danske OA-tidsskrifter.

Danske OA-tidsskrifter og DOAJ

Det danske projekt, med navnet 'Danske OA-tidsskrifter og DOAJ', blev igangsat i begyndelse af 2021 i et

Tidsskrifterne har typisk skulle arbejde med at tydeliggøre oplysninger om licensering, ISSN-numre og peer-review-proces på deres hjemmesider for at leve op til optagelseskriterierne.

Tre forkortelser der er gode at kende

DOAJ: Directory of Open Access Journals

OA: Open Access

OJS: Open Journal Systems

samarbejde mellem Aalborg Universitetsbibliotek (AAU), Copenhagen Business School (CBS) og Det Kgl. Bibliotek (KB). Projektets målsætning er at få danske OA-tidsskrifter optaget i DOAJ med afsæt i de tidsskrifter, der hostes på de tre institutioners OJS-servere, henholdsvis 'Journals.aau.dk' (<https://journals.aau.dk/>), 'CBS Open Journals' (<https://rauli.cbs.dk/>) – hvor bl.a. REVY hostes - og 'Tidsskrift.dk' (<https://tidsskrift.dk/>).

OJS, der står for 'Open Journal Systems', er en open source publiceringsplatform, der er udviklet af Public Knowledge Project siden 2001. OJS er i dag et af de mest udbredte ikke-kommercielle systemer, der anvendes til udgivelse af peer reviewed OA-tidsskrifter, og cirka 25.000 tidsskrifter i hele verden anvender systemet. OJS har været anvendt i Danmark siden 2007.

Ifølge DOAJ (pr. 10. januar 2022) er der kun 34 danske OA-tidsskrifter indekseret i DOAJ, men projektet arbejder aktivt på at øge dette antal. Projektet arbejder også på, at flere dansksprogede tidsskrifter bliver indekseret.

Af Rasmus Rindom Riise, Rie Karen Marie Iversen (begge Det kgl. Bibliotek/Københavns Universitetsbibliotek), Jesper Boserup Thestrup og Solveig Sandal Johnsen (begge Det kgl. Bibliotek/Aarhus Universitetsbibliotek).

Et kvalitetsstempel i sig selv

Directory of Open Access Journals (DOAJ) blev grundlagt i 2003 og indeholder i dag mere end 17.000 indekserede OA-tidsskrifter fra alle fagområder fra hele verden. DOAJ indekserer kun gyldne OA-tidsskrifter (inklusive tidsskrifter uden publiceringsgebyr) og ikke hybride tidsskrifter (betalingstidsskrifter, der tilbyder OA mod betaling). Optagelse i DOAJ er et kvalitetsstempel i sig selv og en mulighed for at øge opmærksomheden om tidsskriftet.

DOAJ-organisationen er non-profit, 100 procent uafhængig og finansielt understøttet af blandt andet biblioteker og forlag.

www.doaj.org

Der er 66 tidsskrifter indekseret i DOAJ, som accepterer dansksprogede manuskripter, men ifølge DOAJ kommer kun 14 af dem fra Danmark. Projektet handler ikke om rent kvantitativt at øge antallet af indekserede tidsskrifter, men derimod om at øge synligheden af

danske OA-tidsskrifter, herunder tidsskrifternes anseelse og gennemslagskraft som videnskabelige OA-tidsskrifter.

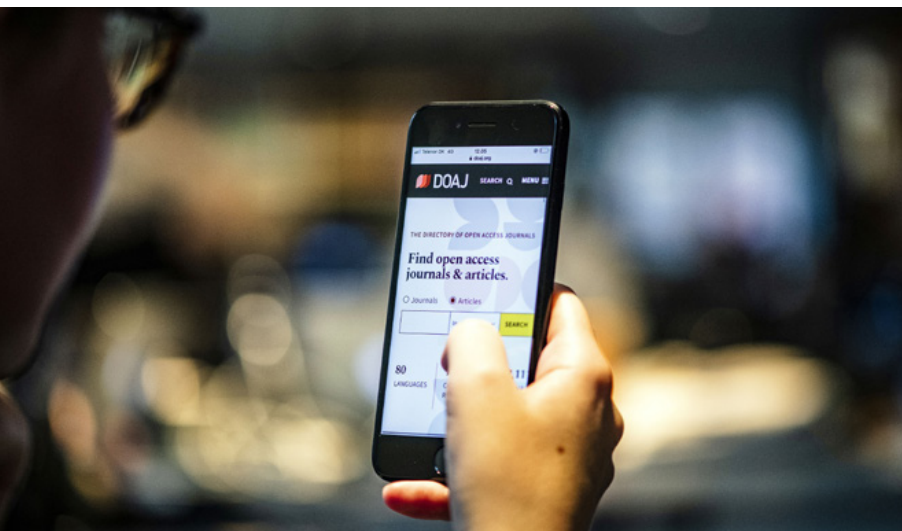
Projektets flow

Projektgruppen arbejder tæt sammen med DOAJ og sammen afholder de

The screenshot shows the 'Journal of Medical Case Reports' page. At the top right, there is a logo for 'INDEXED IN DOAJ'. Below the journal title, it lists the publisher as 'BioMed Central' and the ISSN as '1752-1947'. The subject area is 'Medicine'. There are links to the publisher's homepage and the journal's homepage. A paragraph describes the journal as a peer-reviewed open access journal that considers original case reports. Below this, there is a section titled 'Which compliant options do I have for my manuscript?' with a dropdown menu currently set to 'Published Version - CC-BY 4.0 - No Embargo'. Below the dropdown is a table with options for Embargo, Licence, and Copyright Owner.

Published Version	
Embargo ⓘ	No Embargo ⓘ
Licence ⓘ	CC-BY
Copyright Owner ⓘ	authors

ChronosHub er en dansk journal finder, der benytter sig af DOAJ's data. Foto: © ChronosHub.

Tidsskriftet 'The Copenhagen Journal of Asian Studies' er et af de tidsskrifter, som projektet har hjulpet til optagelse i DOAJ. Når man slår tidsskriftet op i DOAJ, finder man bl.a. oplysninger om Creative Commons-licensering, publiceringspriser og ophavsret. Screenshot af DOAJ er anvendt under en CC BY-SA 4.0-licens. Foto: Thomas Søndergaard

løbende workshops for tidsskriftsredaktørerne. På disse workshops bliver redaktørerne oplyst om, hvad der konkret skal til for optagelse samt de mange fordele.

Tidsskrifterne har typisk skulle arbejde med at tydeliggøre oplysninger om licensering, ISSN-numre og peer-review-proces på deres hjemmesider for at leve op til optagelseskriterierne. Projektgruppen står hele tiden klar til at bistå med support og vejledning til redaktørerne, så de ikke står alene med problemstillingerne og de mange spørgsmål, der almindeligvis opstår i løbet af processen. Når et tidsskrift er klar til at sende sin ansøgning ind, får DOAJ besked og kan behandle den hurtigst muligt.

Den direkte kontakt og det tætte samarbejde med DOAJ har givet projektgruppen rig erfaring og en indgående forståelse af DOAJ's optagelseskriterier. Denne viden skal på sigt sættes i spil, så nye tidsskrifter på de tre institutioners OJS-servere straks får support til optagelse i DOAJ, såfremt de ønsker at blive indekseret.

DOAJ er et kvalitetsstempel

Som OA-tidsskrift er det et kvalitetsstempel at være indekseret i DOAJ på grund af en række OA-relevante optagelseskriterier. Disse kriterier omfatter

blandt andet, at tidsskrifterne på deres hjemmesider tydeligt informerer om peer-review-proces, allokering af ophavsret mellem forfattere og tidsskrift, valg af licens (DOAJ anbefaler Creative Commons) og eventuelle publiceringsgebyrer (APC). Når et tidsskrift er at finde i DOAJ ved man, at tidsskriftet er et videnskabeligt og verificeret OA-tidsskrift. Det styrker med andre ord tidsskriftets gennemslagskraft og troværdighed at være synlig i DOAJ's database.

Der findes desværre en del tidsskrifter, der forsøger at fremstå som 'OA' og videnskabelige redelige, herunder såkaldte "Predatory Journals". Er man i tvivl om, hvorvidt et tidsskrift er et reelt videnskabeligt OA-tidsskrift, er det en god idé at starte med at søge efter det i DOAJ.

Der findes desuden mange systemer, der benytter sig af DOAJ's data, herunder diverse Journal Finders, hvor der for eksempel kan søges efter tidsskrifter, der er i tråd med (compliant) med specifikke bevillingsgiveres OA-krav. Det betyder med andre ord, at en indeksering i DOAJ medfører synlighed i andre systemer også.

Support til danske OA-tidsskrifter

På baggrund af de erfaringer, som projektet har gjort sig, er der så småt

taget hul på arbejdet med at supportere danske OA-tidsskrifter, der ikke er placeret på OJS-serverne. Projektet har lanceret en hjemmeside, hvor tidsskriftredaktører kan læse om DOAJ og indhente information om DOAJ's optagelseskriterier og guide til ansøgning. Projektgruppen står endvidere klar til at hjælpe med de mange spørgsmål, der uvægerligt opstår i kølvandet på optagelsesprocessen.

Projektets hjemmeside: <https://pro.kb.dk/danske-open-access-tidsskrifter-og-directory-open-access-journals>

Bag projektet 'Danske OA-tidsskrifter og DOAJ'

Projektgruppen består af:

Alexandra Fogtmann-Schulz (KB/AUL)
Anna Stegger Gemzøe (AAU)
Claus Rosenkrantz Hansen (CBS)
Gertrud Stougaard Thomsen (KB/AUL)
Jesper Boserup Thestrup (KB/AUL)
Kasper Bruun (KB/RUB)
Rasmus Rindom Riise (KB/KUB)
Rie Karen Marie Iversen (KB/KUB)
Solveig Sandal Johnsen (projektleder, KB/AUL) og
Steffen Lind Christensen (AAU).

«Et opplysningsprosjekt i god bibliotekstradisjon – og god historiefremføring»

Af Johan Henden
Johan.henden@nb.no

Set udefra – og dog. Danmark og Norge deler historie, også bibliotekshistorie, til 1814. Derfor bad REVY den norske bibliotekshistoriker Johan Henden anmelde 2-bindsværket Dansk bibliotekshistorie.

Tobindsværket Dansk bibliotekshistorie utgitt på Aarhus Universitetsforlag gir en samlet forskningsbasert framstilling av bibliotek i Danmark fra middelalderens klosterbibliotek til vår digitale samtid.

Verket dekker et tidsspenn fra ca. 1100 til 2020. Bind 1 har tittel Biblioteker for de få. Tiden før 1920, bind 2 har tittel Biblioteker for alle. Tiden etter 1920. Den første danske biblioteklov kom i 1920, og verket er et bidrag til å markere dette. Det gjenspeiles i delingen mellom bindene, men verket er også en begivenhet i seg selv. Her må det nevnes at den første norske biblioteklov kom i 1935. Bibliotekshistorie er et relativt smalt felt, og i marginal grad blir bibliotek tatt med i historiske oversiktsverk.

Selv om bibliotek gjennom tiden har vært en nødvendig del av infrastruktur for vitenskap, opplysning og undervisning, har ofte bibliotek blitt tatt som en selvfølge og ikke blitt historisk analysert og kontekstualisert. Den spesifikke bibliotekshistorien har ofte dreidd seg om enkeltinstitusjoner, gjerne som jubileumsskrifter. Dansk bibliotekshistorie bidrar til å løfte bibliotekfeltet inn i den allmenne historien, og er så langt er det eneste samlede fremstilling av sin type i Norden.

Verket har fem forfattere og to av disse også redaktører, nemlig fhv. nasjonalbibliotekar Steen Bille Larsen (f. 1942) og fhv. lektor ved Danmarks Bibliotekskole og lektor ved Københavns Universitet Nan Dahlkild (f. 1949). De tre andre bidragsytere er litteratur- og

Laanerne anmodes om:

- ikke at** tage Bøgerne med vaade eller smudsige Hænder,
- ikke at** bløde Fingrene i Munden, naar der blades i Bøgerne,
- ikke at** skrive eller tegne i dem,
- ikke at** tage dem ud i fugtigt Væjr uden at have dem indpakkede,
- ikke at** ombejse Blade som Mærke,
- ikke at** lade Børn bruge dem som Legetøj,
- ikke at** spise og læse samtidig.

"Laanerne anmodes om. Reglement fra Nørre Rangstrup Bibliotek."
Foto: Thorkild Jensen.
Dansk Bibliotekshistoriske Samling.
Københavns Universitet.

DANSK BIBLIOTEKSHISTORIE 1-2
 ISBN 978 87 7184 513 6
 790 sider, pris 499,95 kr.
 Aarhus Universitetsforlag, 2021
 Udgivet i 1.000 eksemplarer

bokhistorikeren Christian Kaaber (f. 1960) samt historikerne Jesper Vestermark Køber (f. 1986) og Jesper Lundby Skov (f. 1987). Kaaber og Lundsby Skov bidrar bare i første bind. Flere av verkets ulike kapitler er skrevet i fellesskap. Verket er bygd opp kronologisk med historiske vendepunkter i dansk historie som rammer for hvert kapittel. Dette bidrar til strukturert og oversiktlig disposisjon. Hele verket er også gjennomgående svært rikt illustrert. Hvert bind blir avrundet med et English summary.

Nan Dahlkilds innledning er en nøkkel til å åpne hele verket. Her blir det gjort rede for bakgrunn og formål samt teoretiske rammer. Verkets tese er presentert med bibliotekenes sammenheng med opplysningens og demokratiets historie vist gjennom bibliotekenes åpning gjennom fire dimensjoner: 1) Endrede bygningsmessige rammer, 2) økt leseferdighet, 3) ideologisk og politisk regulering av befolkningens mulighet for fri og lik tilgang, og 4) til slutt en åpning betinget av hvilke materialer og medier som er tilgjengelige for befolkningen. Verket henter inspirasjon fra flere ulike vitenskapsteorier uten å være fastlåst i en bestemt ramme « (...) men der næres grunnleggende

’ Dansk bibliotekshistorie bidrar til å løfte bibliotekfeltet inn i den allmenne historien, og er så langt det eneste samlede fremstilling av sin type i Norden.

sympati for folkeoplysning, kulturformidling og vidensdeling.» Dette bidrar til å gjøre verket tilgjengelig og lesevennlig.

Verkets struktur åpner både for en gjennomgående lesning, eller man kan lese enkeltdele på kryss og tvers.

Dahlkild avrunder innledningen med en grundig bibliografisk presentasjon av danske bibliotekshistoriske verk i bred forstand. Denne presentasjonen inkluderer ren bibliotekshistorie, offentlige dokumenter og eksempel fra skole-, medie-, og opplysningshistorie som drar inn bibliotekfeltet.

Geografisk dekker verket bibliotekshistorie fra det danske rikets, helstatens,

varierende omfang og grenser gjennom tiden. Denne sterkt sentraliserte statsdannelsen med København som midtpunkt var geografisk på sitt mest omfattende i siste halvdel av 1700-tallet og inkluderte da Norge, Grønland, Island, Færøyene, hertugdømmene Slesvig og Holstein, samt oversjøiske besittelser i Karibia, India og Afrika. Norge var underlagt Danmark fra 1380 til 1814. Med det fulgte total dansk kulturdominans og norsk skriftspråks undergang.

Men selv om Norge var en provins i helstaten, ble den allmenne utvikling reflektert her. Under opplysningstiden på 1700-tallet begynte en dansk-norsk litterær offentlighet å ta form. Denne perioden med vitenskapelig utvikling, spesialisering og anvending av ny kunnskap var vekstperiode for bok- og bibliotekfeltet i helstaten, og dette blir grundig dekket i verket. Blant embedsmenn, adelige og det framvoksende borgerskapet, både i hovedstaden og rundt i riket, var der ivrige boksamlere som bygde opp store private samlinger. I Norge etablerte jernverkseieren Carl Deichman et bibliotek på 6.000 bind, samt manuskript og kart. Dette biblioteket ble testamentert til Christiania by (fra 1925 Oslo) og ble åpnet som offentlig bibliotek i 1785.

Dette ble grunnlaget for Oslos kommunale biblioteker som stadig bærer navnet Deichman.

Staten bygget også sivile og militære spesialbiblioteker, hovedsakelig i København, men også to institusjoner i Norge, som ikke er omtalt i verket. Nemlig ved Bergseminaret på Kongsberg 1784 og ved Krigsskolen i Christiania, som ble grunnlagt i 1750 som Den frie matematiske Skole. Bergseminaret og biblioteket ble overført til Universitetet i Christiania som ble opprettet i 1811 med kongelig reskript under navnet Det kongelige Frederiks Universitet. Til det nye universitetets bibliotek skjenket kong Frederik 6. et stort parti dubletter fra Det kongelige bibliotek. Disse dublettene ankom Christiania først i 1815, året etter Norge gikk ut av den danske bibliotekhistorien.

Verket framstår, så langt denne melder kan se, som et spennende og viktig bidrag til dansk historie. Nettopp kontekstualiseringen er til glede og berikelse.

I bibliotekshistorien finner man mange enkeltpersoner som har satt sitt preg på utviklingen. En person som er relevant både i dansk og norsk sammenheng er Peter Fredrik Suhm (1728-1798). Han bygget opp et stort privatbibliotek i København som var tilgjengelig for utlån til et allment publikum. I 1797 ble denne samlingen solgt til Det kongelige Bibliotek, som også hadde åpnet for allmenheten. Fra 1751 til 1765 bodde Suhm i Trondheim. Her var han i 1760 med å grunnlegge et vitenskapsselskap som i 1767 fikk kongelig godkjenning som Det Kongelige Videnskabers Norske Selskab. Fram til etableringen av universitetet i Christiania hadde dette selskapet Norges største bibliotek, i dag inngår det i universitetsbiblioteket i Trondheim.

Å gå inn i dette omfattende verket som helhet er det ikke rammer for her. Verket framstår, så langt denne melder kan

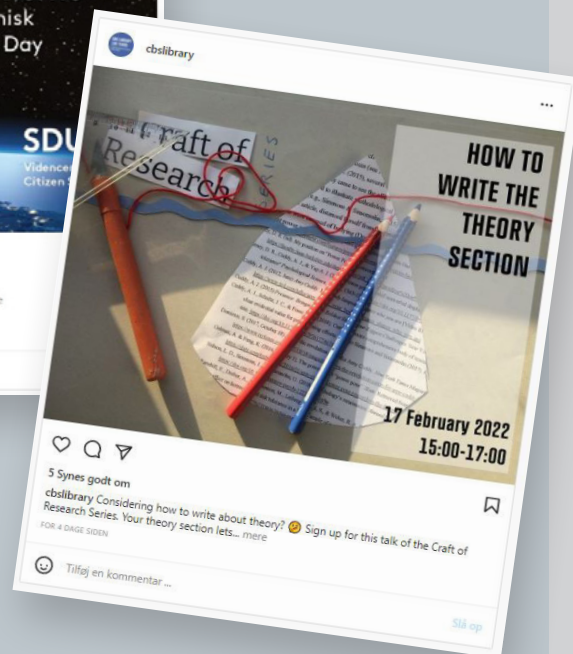
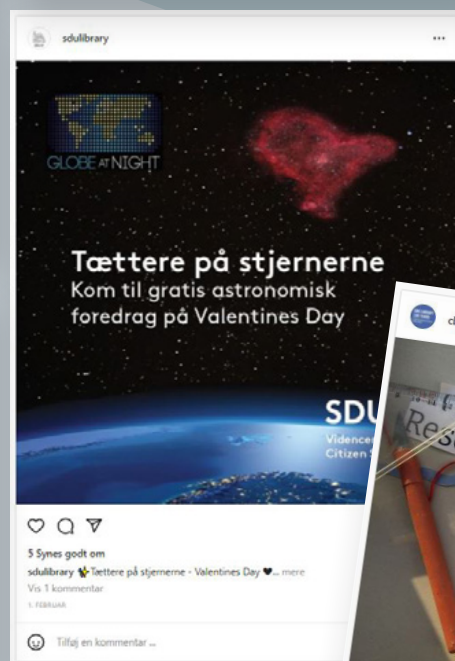

Plakaten Frihed, Lighed, Biblioteker er udgivet af Danmarks Bibliotekarforbund i anledning af Bibliotekets Dag den 12. september 1989. Gengivet med venlig tilladelse fra Forbundet Kultur & Information. Kunster: Burmester Bejsebakken. Dansk Bibliotekshistorie, indledningen til bind 2, fra Aarhus Universitetsforlag

se, som et spennende og viktig bidrag til dansk historie. Nettopp kontekstualiseringen er til glede og berikelse. Det er et opplysningsprosjekt i god bibliotekstradisjon, det er også god historieformidling. Det må også bemerkes at verket har en solid og elegant lay out. Dette er en påkostet produksjon

som har vært avhengig av støtte for å bli realisert. Fond og organisjoner som har bidratt til realisering blir behørlig takket for dette.

Johan Henden, ph.d., er forskningsbibliotekar ved Nationalbiblioteket i Mo i Rana.

DFFU på sociale medier

Fingeren på pulsen

Opslagene på Instagram fortæller en masse om stort og småt, der foregår på FFU-bibliotekerne. Her er en tidlig forårsbuket af sjove, spøjse eller bare vigtige opslag til bibliotekernes kernebrugere.

Hvilke FFU-biblioteker følger du på Instagram?

Brug #biblioteksblik, når du søger eller selv poster noget... og hvis du vil ses af os

Hvordan kan avanceret søgning forbedres?
Foto: Marten Newhall/ Unsplash

Avanceret søgning i fælleskatalogen

I bibliotek.dk er avanceret søgning ikke længere default. Det bør seriøst testes, om det skal genindføres. Avanceret søgning bør analyseres for at sikre en optimering af brugernes søgninger.

Der er i det efterfølgende fokus på bibliotek.dk.

Da den professionelle brugergrænseflade netpunkt.dk bygger på samme søgeindeks og samme database som bibliotek.dk, har håndtering af udviklingen af søgning i bibliotek.dk også betydning for søgning i den professionelle brugergrænseflade.

Søgning i bibliotek.dk har indtil 2020 haft en præsentation af søgemuligheder, hvor der default blev præsenteret både et fritekst-søgefelt og søgefelter for netop forfatter/titel/emne supple-

ret med materialetyper, årstal og sprog. I foråret 2020 forsvandt forfatter, titel og emnesøgningsmulighederne fra default-visningen og blev erstattet alene af et fritekst-énbokssøgefelt. Dette skete, før der var etableret en styring af den fælles biblioteksinfrastruktur (FBI) efter KOMBIT A/S' overtagelse af bestillerfunktionen og uden inddragelse af i hvert fald repræsentanter for FFU-bibliotekerne.

I forbindelse med diskussionerne om oplægget *Vision af søgning* har vi efterspurgt statistik før og efter denne forringelse – uden at det har været

muligt for DBC og KOMBIT at fremlægge nogen form for statistik til at vise forskellen på brugen af søgninger. Men det er ikke underligt, hvis brugen af for eksempel specifik søgning på titel falder, når bruger skal klikke en ekstra gang for at kunne lave denne søgning.

Sammenlignede statistik

Da det ikke har været muligt at få tal for fordelingen på anvendelsen af søgeindeks i bibliotek.dk før "Flere søgemuligheder" blev fjernet fra bibliotek.dk's standard-søgeside, er vi gået længere tilbage.

Vi må helt tilbage til en artikel af Kirsten Larsen i DF-revy Vol. 28 No. 6 (2005) side 18-20: Quick and dirty - hvordan søges der i DanBib?

En optælling af søgninger i bibliotek.dk og DanBib er så blevet sammenlignet med den detaljerede statistik over søgninger i bibliotek.dk fra 1.6.2020 til 1.6.2021, som blev udleveret til medlemmerne af FBI-faggruppen, der yder faglig rådgivning/sparring til KOMBIT og kvalitetssikrer, foreslår prioriteringer og indstiller ændringsønsker til Fælles Biblioteksinfrastruktur.

Det giver et bemærkelsesværdigt resultat:

Analyse af søgninger	bibliotek.dk DF-revy 2005	Netpunkt.dk DF-revy 2005	bibliotek.dk 2020-2021
Fritekst	7%	48%	93%
Forfattersøgning	39%	8%	1%
Titelsøgning	20%	21%	1%
Emnesøgning	26%	18%	2%

Det er naturligvis ikke rimeligt at sætte 93 procent "fritekst"-søgninger i bibliotek.dk i 2020-21 over for 15 år ældre tal. Der er naturligvis sket en del siden da, men det er værd at bemærke, at den principielle opbygning med et fritekst-søgefelt og nogle muligheder for formularsøgning på standard-søgesiden, var uændret fra 2000 til 2020.

Efter vores opfattelse er beslutningen om at droppe muligheden for kvalificeret søgning på bibliotek.dk's standard-søgeside ikke taget på seriøs vis. Forløbet viser, at der er tale om en ikke-fagligt begrundet beslutning. Det forhold, at det er Halsløs gerning at give brugerne af bibliotek.dk mulighed for at søge specifikt på hver af de 20

Foto: Christin Hume / Unsplash

søgekoder for emner, betyder ikke, at en helt almindelig bruger af bibliotek.dk ikke kan forholde sig til det, vedkommende gerne vil søge på, det være sig en forfatter, en titel eller et emne.

Derfor foreslår vi, at der som led i afprøvning af nyt brugerinterface for bibliotek.dk sker en seriøs analyse af både en startside med alene énsøgeboks – og en startside med både énsøgeboks og mulighed for formularsøgning baseret på Praksisregler for søgevej.

Efter lang tids uklarhed om der ville komme egentlig avanceret søgning i næste version af bibliotek.dk, er der på møder i KOMBIT-regi i februar 2022 gi-

vet tilsagn om, at der kommer avanceret søgning baseret på *Praksisregler for søgeveje* i næste version af bibliotek.dk.

Fokus på avancerede søgemuligheder

Vision om søgning var på dagsordenen ved det første møde i februar 2021 i DBC's interessentpanel for informationssøgning og uddannelse. Interessen gik helt uden om visionen om énboks-søgning og koncentrerede sig om forbedrede avancerede søgemuligheder. Det viste sig, at informationsprofessionelle fra både folke- og FFU-biblioteker alene var interesserede i informationskompetent søgning – og dermed i virkeligheden i, hvordan avanceret søgning kan forbedres.

Endvidere er der fra FFU-repræsentanternes side påpeget, at det er muligt at forbedre anvendelsen af vores metadata. Praksisregler for søgeveje blev udviklet i forbindelse med indførelsen af katalogiseringsformat danMARC2 lige før årtusindeskiftet og er naturligvis vedligeholdt, men er lavet med fokus på søgekoder med CCL (Common Command Language – ISO 8777). Praksisreglerne er stadig basis for søgeindeks

både i netpunkt.dk og bibliotek.dk, men mulighederne i mere komplekse søgninger i formularsøgning, præsenteret for brugerne i en enkel formular, er ikke blevet standardiseret ved en videreudvikling af praksisreglerne.

Der er heller ikke defineret søgeveje, som er betingede og dermed giver en mere præcis (og kompleks) søgemulighed. Der er i systemerne lavet forskellige smarte features, uden at det er blevet til fælles guds.

Betingede søgeveje

Et eksempel på mulighed for betingede søgeveje vil være at inddrage ophavets funktion, som siden praksisreglernes udgivelse er tilføjet i danMARC2 (en kode i delfelt 4 i en række felter).

Det har stor betydning for søgninger i bibliotek.dk, at mængden af personer relateret til en given udgivelse med indførelsen af funktionskoder er udvidet til oversætter og illustratører, som kan være interessante, hvorimod forlagsredaktører, bearbejdere m.v., udfører diverse opgaver, som må anses for tekniske opgaver og dermed næppe interessante for identifikation af et værk. Det kan undre, at der med indførelse af funktionskoder ikke er

sket en relevans-kuratering af koderne med dertil hørende opdatering af søgeregistre. Søgning på forfatternavn i traditionel forstand finder i bibliotek.dk også samme person i rollen som teknisk redaktør og andet uden ansvar for det intellektuelle indhold. De irrelevante resultater (på person med en alene teknisk rolle) kan betyde mindre tillid til bibliotek.dk, og måske endog at den søgende giver op og går til andre tjenester.

Kvalificeret søgning på personer

I Bibliotek.dk skelnes ikke mellem de forskellige roller, som en person kan have i forhold til udgivelsen af en bog.

Henriette Houth er her et glimrende eksempel på både egentligt forfatterskab og tekniske opgaver.

Nærmere gennemgang af fundene viser, at Henriette Houth er forfatter i klassisk forstand til digte og artikler.

En del af fundene viser sig at være på grund af hendes ansættelse på forlaget Vandkunsten. Her er hendes roller beskrevet som bearbejder, diverse, oversætter og redaktør. Ud fra klassisk katalogiseringspraksis og praksisregler for søgning vil "bearbejder og diverse"

ikke give anledning til at kunne søge på termen. Oversætter ja, hvis der er tale om digte eller til nød skønlitteratur. Redaktør, hvis der er tale om mere end teknisk redaktør - det vil for eksempel være tilfældet, hvis værket består af bidrag fra flere og redaktøren har opgaven at få bogen til at fremtræde som en helhed.

I eksemplet med Henriette Houth vil forlagsjobbet i længden skygge for hendes forfatterskab.

Houth er et "godt navn", værre står det til med mindre specifikke navne.

Altså – problemet er en blanding af definition af registre og katalogiseringspraksis (hvad er relevant for at beskrive et værk og gøre det genkendeligt og genfindeligt)

Søgemæssige mangler

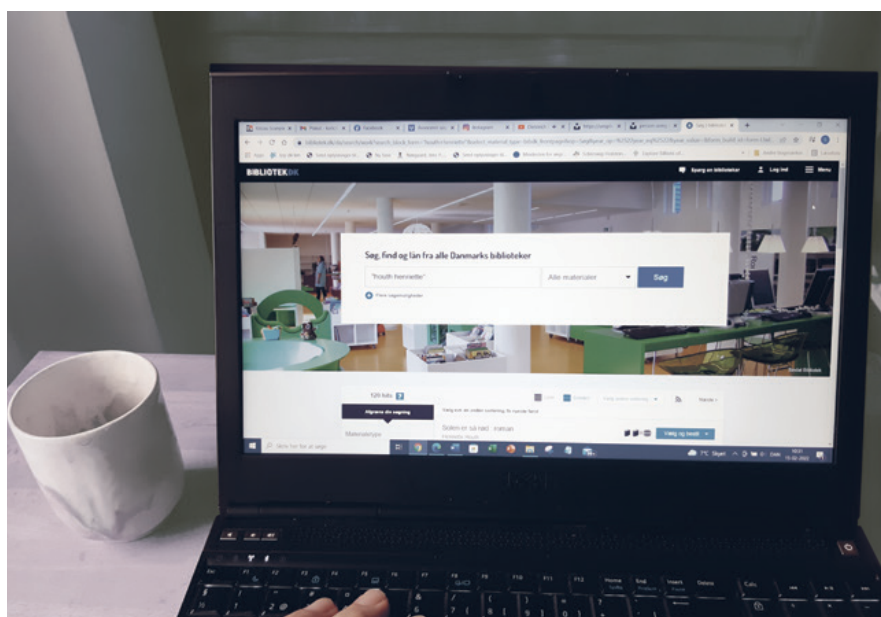
En anden pointe i visionen med énsøgeboksen, er, at bibliotek.dk skal ligne andre portaler, gerne kommercielle. Her sker noget interessant, når vi igen ser på Henriette Houth i relevante portaler:

Saxo, som DBC sammenligner sig med, er væsentlig bedre i sin énsøgeboks.

Saxo skal afsætte publikationer så effektivt som muligt og med den bedst mulige brugeroplevelse. Søgning på Henriette Houth giver hendes egentlige forfatterskab + Kassebogen (skrevet for Montana).

Derimod viser Saxo ikke *Dansk betonarkitektur*, *Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden* (Se næste side) og *Alene i Danmark*, udgivelser hvor Houth har løst forskellige udgivelsestekniske opgaver.

Bibliotek.dk/Netpunkt.dk giver et mik af det egentlige forfatterskab foruden publikationer, hvor Henriette Houth har haft en teknisk rolle, men ikke redaktionel rolle eller er oversætter. (720 koderne *dkbea* (Bearbejder), *oth* (Diverse) eller *edt* (Redaktør) - det sidste uden at forlaget selv medtager denne rolle).

I Bibliotek.dk skelnes ikke mellem de forskellige roller, som en person kan have i forhold til udgivelsen af en bog. Foto: Stefan Katic

VANDKUNSTEN

Arne Piel Christensen, Knud Vilby: Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden. Fra et livs arbejde med flygtninge. Udgivet marts 2019. 1. udgave. 1. oplag. 300 sider. Hæftet. 250 kr. ISBN 978-87-7695-568-7.

Tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson.

KØB DEL

Arne Piel Christensen var generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp i en tid hvor vi troede på, at Danmark kunne gøre en positiv forskel i verden. Der var tolerance og vilje til at finde løsninger i internationale flygtningesituationer, og der stod international respekt om Danmark.

Danske værdier og udfordringer er præget af en dyb bekymring over, at danske regeringer har ført Danmark et helt andet sted hen. Tolerancen og overskuddet til at hjælpe andre er væk. Samfundet er blevet mindre liberalt. Vellykkede integrationsresultater tales ned. Og troen på, at forskellige kulturer kan berige hinanden, er væk.

Der er bred politisk opbakning til den stramme udlændingepolitik. "Men hvis politikken er forkert, og hvis ikke den afspejler en dansk og international nødvendighed i forhold til de faktiske udfordringer, så bliver den ikke mere rigtig af at have en bred opbakning", skriver Arne Piel Christensen.

NETPUNKT

Danske værdier og udfordringer i en globaliseret verden : fra et livs arbejde med flygtninge 1. udgave, Kbh., Vandkunsten, 2019 296 sider, illustreret i farver

870970-basis:46352637

Kopier permalink

Katalogkoder: ACC201911 DBF201918 BKM201918

forfatter, (hovedansvarlig): Arne Piel Christensen

forfatter: Knud Vilby

redaktør: Anna Sarelin

diverse: Henriette Houth

DK5: 32.61, 30.1645

1. udgave

Form: biografier

ISBN: 9788776955687

Seneste oplag: 1. oplag, 2019

Niveau: Alment niveau

296 sider, illustreret i farver

Opstilling i folkebiblioteker: 32.61

Bestil flere

Lokaliseringer

87 biblioteker har materialet

Odense Bibliotekerne (746100)

Er hjemme - Slå op

Bestil

Vejle Bibliotekerne (763000)

Er hjemme - Slå op

Bestil

KB Victor Albecks Vej (800022)

Er hjemme - Slå op

Bestil

Aalborg Universitetsbibliotek (82

Præsentation hos udgivende forlag uden Houth og i Netpunkt med Houth.

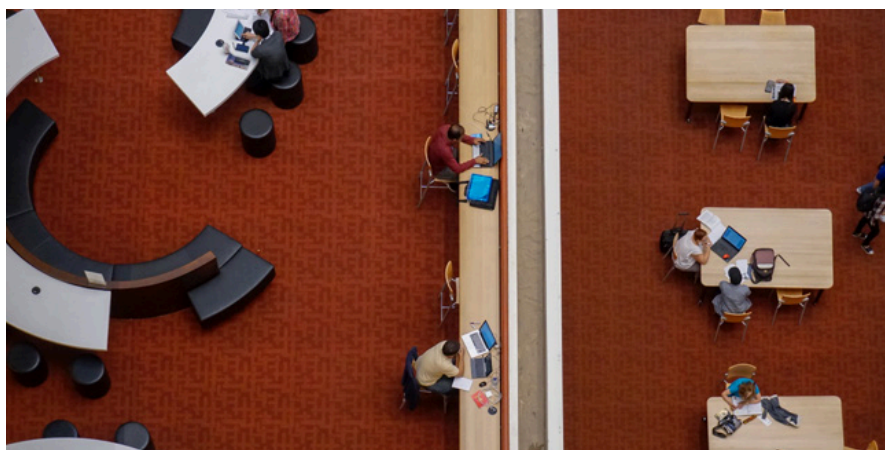
Efter vores opfattelse er beslutningen om at droppe muligheden for kvalificeret søgning på bibliotek.dk's standardsøgeside ikke taget på seriøs vis.

Vandkunsten omtaler ikke Henriette Houths rolle for bogen, ligesom hun ikke findes ved søgning i énsøgeboksen.

Kvalificeret søgning på emne

I den nationale specifikation af søgeindeks Praksisregler for søgeveje dækker "emne" (em) mange forskellige metadata-felter. Blandt andet den alfabetiske udfoldelse af DK5-klassifikationssystemet. Eksempelvis finder søgningen *em=skizofreni* finder derfor både egentlige emneord og 61.643 affektive sindslidelser. (Skizofreni = overgruppe til blandt andet fødselsdepression).

Søgningen er dermed upræcis i udgangspunktet, hvis ens term har underdelinger. Søgning på emne er ikke uproblematisk i betragtning af, hvor mange metadatafelter der indgår, lige fra DK5 til 530 (indholdsnoten). Dertil kommer, at mange poster er uden emneord. Vi må overveje, om metadata kan bruges bedre.

Præsentation hos hhv. udgivende forlag. Foto: Donna Lay / Unsplash

Der kan foretages gode emnesøgninger med andre søgekoder:

- **db = skizofreni** giver en blanding af fag- og skønlitteratur, som facetter kan splitte ad
- **df = skizofreni** ser ud til at give et pænt resultat – men er måske ikke fyldestgørende
- **ef = skizofreni** giver andre titler, som ser relevante ud. Den kombinerede søgning *ef="skizofreni" OR df="skizofreni"* giver nok det bedste resultat, men

Det er på baggrund af eksemplerne på forfatter- og emnesøgninger værd at fortage en biblioteksfaglig analyse af, hvordan brugergrænsefladen anvender metadata, herunder hvilke data, der stilles til rådighed i den offentlige grænseflade.

Eli Greve, bibliotekskonsulent,
Syddansk Universitetsbibliotek
t.o.m. 31.1.2022 og
Leif Andresen, chefkonsulent,
Det Kgl. Bibliotek

Foto: Ying Ge/Unsplash

Hvad er der sket med bibliotekarens klassiske dyder?

Af Jette Fugl,
jefp@kb.dk

En uddøende race? Hvordan kan branchen fastholde og tiltrække medarbejdere? Klarhed over karrieremuligheder og åbenhed om lønudviklingen er gode steder at starte.

Jubilæernes tidsalder

Et 25-års eller ovenikøbet et 40-års jubilæum har vi nok alle sammen været inviteret til og deltaget i.

Imponerende, tænker man uvilkårligt i dag. For hvorfor har så mange ansatte på fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne været så trofaste og været ansat på biblioteksområdet i så mange år?

Svaret er ganske enkelt. Det var jo det, langt de fleste tog uddannelsen for og det felt, man ønskede at arbejde indenfor. Netop et fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotek, så hvorfor dog søge væk derfra? For det var biblioteket i den klassiske forstand, der trak.

Rekruttering er ikke længere en selvfølge

Men hvad så med fremtidens arbejdsmarked for nuværende og kommende

ansatte på fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteket? Det er selvfølgelig ikke nyt, at informationsspecialister ansættes i øvrige offentlige institutioner og ikke mindst på det private arbejdsmarked, men efterspørgslen og bredden i ansættelsesmulighederne er helt klart vokset og vil uden nogen tvivl fortsat gøre det.

Foto: Serpil O. / Unsplash

Der er og vil fremadrettet være stor efterspørgsel efter medarbejdere, der har forståelse for kompleksiteten i implementering af systemer, for at indsamle og håndtere data, for formidling og undervisning og ikke mindst for at skabe sammenhæng og overblik. Det er bibliotekernes grundkerne og force den dag i dag, som er skabt af medarbejdere med netop disse kvalifikationer og kompetencer. Nu er der bud efter dem!

En uddannelse direkte og helt entydigt målrettet bibliotekerne er væk! Så der vil være langt færre, der uddanner sig til netop fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne og deres klassiske arbejdsopgaver og det ovenikøbet i en tid, hvor bibliotekarens klassiske kvalifikationer og kompetencer netop er, og bliver, mere og mere vigtige og efterspurgt. Og de medarbejdere som entydigt og målrettet har valgt at uddanne sig til at arbejde på biblio-

tekerne, er dem, der afholdes jubilæer for. En uddøende race.

Har vi haft et lidt forstemmende syn på de klassiske kvalifikationer og kompetencer igennem en årrække? Både på fagets og på egne vegne? Nu er det så andre udefra, der gør os opmærksom på værdien og relevansen i netop disse klassiske biblioteksfaglige dyder. Udmøntet i efterspørgsel.

’ Hvorfor har så mange ansatte på fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne været så trofaste og været ansat på biblioteksområdet i så mange år?

*Jette Fugl,
informationsspecialist
og bibliotekar DB ved KUB
SUND/SCIENCE.*

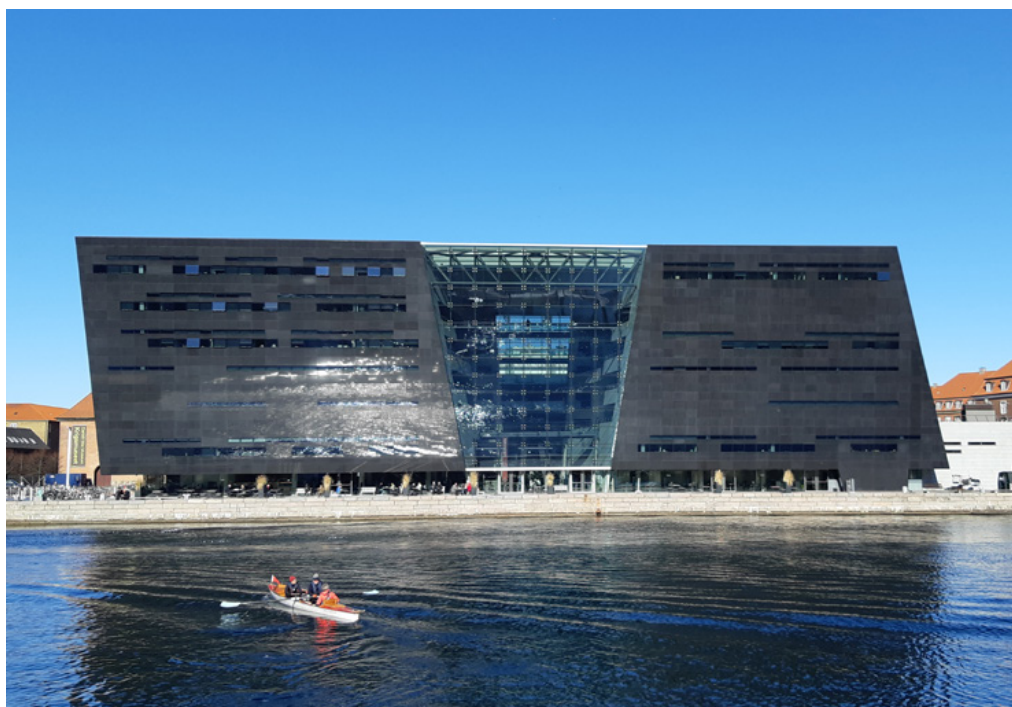
Konkurrence om kompetencerne

Fremtidens mange spændende og udfordrende arbejdsfelter og -opgaver kræver blandt andet kendskab til formidling, verificering, og systematisering og evne til at skabe overblik i komplekse sammenhænge, alle kvalifikationer og kompetencer, der også har været målrettet og anvendt på bibliotekerne. Bibliotekerne har altså fået skarp konkurrence, da de kompetencer og kvalifikationer nu efterspørges af mange og forskelligartede arbejdspladser.

Offentlige arbejdspladser er ikke, som verden ser ud nu, i nogen reel konkurrence med de private arbejdspladser, hverken når der tales lønkroner eller personalegoder og i sidste ende fastholdelse.

Men hvordan kan bibliotekerne så fortsat sikre sig disse kompetencer og kvalifikationer?

Det er en noget uvant tanke på bibliotekerne, generelt, hvor arbejdspladsen i årtier ikke har skullet bruge mange tanker på at fastholde og sikre nuværende og kommende medarbejdere i ansæt-

Hvorfor skal man søge netop job i biblioteksbranchen? Og hvordan kan man fremadrettet fastholde medarbejdere, der allerede er ansat? Foto: Stefan Katic

telserne. Så hvordan kan fag-, forsknings- og uddannelsesbibliotekerne så fremadrettet ”konkurrere” med de mange andre jobbud og efterspørgsler efter netop informationsspecialisten?

Fastholdelse og et blik for fremtiden

Hvorfor skal man søge netop job i biblioteksbranchen? Og hvordan kan man fremadrettet fastholde medarbejdere, der allerede er ansat? Det er en debat og samtale, som det er vigtigt at få talt sammen om på arbejdspladsen, blandt kollegaer og ledelser.

Helt personligt tænker jeg, at klarhed over karrieremuligheder, fleksibilitet og åbenhed om lønudviklingen vil være oplagte bud. Sammen med tydeliggørelsen af de goder, som ikke er repræsenteret på lønsedlen, men som derimod findes i den fælles faglige arbejdskultur og udvikling; ikke at forglemme. Altså 1-2-3 gode bud til den fortsatte samtale.

Redaktørskifte sætter tanker i gang

Input efterlyses: Skal DFFU som forening i langt højere grad blande os i samfundsbatten og den aktuelle politiske dagsorden – og bliver REVYs mange gode artikler læst?

Foto: Stefan Katić

Dette nummer af REVY bliver det sidste REVY med Stefan Katić i redaktørrollen, da han har søgt nye udfordringer. Bestyrelsen takker for hans indsats i en udfordrende corona-periode og ønsker ham held og lykke fremover.

Der er ingen tvivl om, at REVY skal have en ny redaktør, men redaktørskiftet giver også anledning til at stoppe op og overveje, hvilken rolle REVY skal spille i fremtiden. Hvordan sikrer bestyrelsen, at tidsskriftet fortsat er vedkommende læsning for den enkelte ansatte på FFU-bibliotekerne?

I bestyrelsen er vi enige om, at REVY er et vigtigt redskab til videndeling, kompetenceudvikling og er medvirkende til at definere os som en samlet sektor. Men er det tidssvarende, og er vi sikre på, at tidsskriftets mange gode artikler bliver læst? Vi har en dygtig og engageret redaktionsgruppe, men det er også vigtigt, at vi har en ambitiøs redaktør. Det betyder, at Bestyrelsen nu har valget mellem at slå en redaktørstilling op fuldstændig magen til den, vi slog op i 2020, eller vi kan træde et skridt tilbage og overveje nøje, hvilke kvalifikationer vores nye redaktør skal have.

Synlighed og samfundsdebat

Et af vores store spørgsmål er, om det er på tide, vi ændrer på bladets format? Er tiden inde til, at vi tager vores egen medicin og derfor udelukkende udgiver REVY online? Eller er det vigtigt for DFFU's synlighed, at vi stadigvæk har et trykt tidsskrift? Kan man forestille sig REVY udelukkende som et online tidsskrift?

BESTYRELSEN HAR ORDET

Det er nemt at svare ja eller nej. Men begge svar har konsekvenser for vores kommende redaktørs opgaver. Skal det stadigvæk sættes op som et tidsskrift og udkomme fire gange årligt? Eller skal der løbende lægges artikler op på en REVY-plattform? Kan man forestilles sig et mere blogagtigt format, hvor der er mulighed for skrive kommentarer og debattere artiklernes indhold? Og skal en eventuel debat styres af redaktøren? I det hele taget vil bestyrelsen gerne aktivt tage stilling til, om vi som forening i langt højere grad skal blande os i samfundsdebatten og den aktuelle politiske dagsorden, og dermed være mere synlige sammen med jer medlemmer.

Mangfoldighed, vidensdeling og inspiration

Disse tanker har også afstedkommet en nysgerrighed på, hvorvidt REVY bliver læst i dag. Får man læst REVY, fordi det ligger foran én på skrivebordet og kalder med spændende overskrifter og billeder? Eller bliver det blot smidt i stakken af andre tidsskrifter, rapporter, notater mm., som man gerne vil, eller burde, få læst, for senere, i bedste fald,

’ Får man læst REVY, fordi det ligger foran én?

at ende i en reol, eller i værste fald, i skraldespanden for genbrugspapir?

Det leder hen til en drøftelse af, om tidsskriftet indeholder de rigtige artikler? Sidder der DFFU-medlemmer med tanker om artikler, der aldrig når længere end til tanken? Skal artiklerne være mere politiske og debatterende? Med andre ord: Hvordan sikrer vi os en mangfoldighed, så vi får både videndelt, bliver inspireret og tager os tid til at læse REVY? Alle disse mange spørgsmål vil vi gerne have jeres input til.

Bladet er til for din skyld, kære læser, og vi har derfor valgt at udsende en brugerundersøgelse. Vi håber, rigtig mange vil besvare undersøgelsen for netop at få et indblik i, hvad det er for et tidsskrift, du gerne vil have, og som er vedkommende og relevant for dig som medarbejder på et FFU-bibliotek. Et tidsskrift, som du gerne vil reklamere for, give til nye kollegaer, fordi det er vigtigt for ansatte i store som små FFU-biblioteker. Hvad enten det er online eller trykt.

Et godt blad – men bliver det læst?
Fik du besvaret læserundersøgelsen?

Foto: Lars Petersen

Farvel Til REVY...

Der var engang en mand, der på én og samme tid tapetserede hus, spillede i et ukulele-orkester, syltede rødbeder, trænede til maraton og producerede en spillefilm. Det blev ikke noget særlig god film.

Det har været en kæmpe fornøjelse at lave REVY og blive klogere på fag- forsknings- og uddannelsesbibliotekernes vigtige og alsidige verden. Men jeg har fået fuldtidsjob i Københavns Kommune fra nytår, og det ønsker jeg at fokusere på fuldtids.

Stor tak for et inspirerende og positivt samarbejde med bestyrelse, skribenter, leverandører og ikke mindst REVYs dynamiske redaktions-gruppe. God vind til REVY fremover...

Stefan Katić

6. april 2022
kl. 10.00-14.45

FLID'P NÅR KILDEKRITIKKEN MØDER FAKE NEWS

– ONLINE TEMADAG

Prisen for temadagen er DKK 500,-

Det er nødvendigt med tilmelding for at få online adgang.

Se program på dfdf.dk/event

FORUM FOR MARKEDSFØRING

Program for kaffemøde

Biblioteksformidling på video / Charlotte Arnholtz

(Det Kgl. Bibliotek, KUB Sdr Campus)

I de senere år er det blevet mere og mere almindeligt at formidle information og undervisning ved hjælp af video. Men bibliotekarer er jo ikke uddannede filmfolk. Så hvordan kan man gribe det an og hvad skal man overveje, når man giver sig i kast med et videoprojekt?

SoMe på DTU Bibliotek - We foundit / Rikke Straarup Voulund & Melissa Just
(DTU Bibliotek)

Hvordan skaber man kreativ formidling over noget lidt statisk som en søgemaskine, når man samtidig i perioder er begrænset af lockdown? Få historien om hvordan vi har brugt SoMe til at promovere og brande vores søgemaskine med kampagnen Go Findit!

Hvordan @blaagaarden lavede en Instagram, brugerne gider se på / Ditte Ernskov Christensen & Caroline Enghoff Mogensen (Blågårdens bibliotek, Nørrebro)

Oplæg, en fælles snak og udveksling af erfaringer på tværs i sektoren.

Mødet vil være online via Zoom – link sendes ved tilmelding

Tilmelding til Thomas Skov Jensen (Forum for Markedføring) på tsko@dtu.dk

26. april 2022
kl. 13.00-14.30

NORDIC LAW LIBRARY CONFERENCE

Der afholdes Nordic Law Library Conference (Nordisk Juridisk Biblioteksmøde), på dansk jord arrangeret af AUL, KUB og DAB.

Målgruppen er informationspecialister, der arbejder inden for Juraens verden. Det er derfor informationspecialister fra KUB og AUL samt DAB, der står i spidsen for at få et godt program skruet sammen.

Temaer:

- Kunstig Intelligens (KI) i Juraens verden, hvor vi skal blive klogere på, hvor langt uddannelserne er med at inkorporere KI i uddannelserne, og i hvilken retning udviklingen går.
- Synlighed inden for de juridiske biblioteker. Hvordan kan vi som biblioteker markedsføre os bedst muligt over for uddannelserne/i organisationerne, og hvordan bruges de sociale medier i jurabibliotekerne?

8.-10. juni 2022

UNIVERSALKONFERENCE FOR DFFU-FORAER

DFFU's hovedbestyrelse inviterer traditionelt til årsmøde hvert efterår.

I oktober 2022 erstattes dette års årsmøde imidlertid af et helt nyt koncept, en universalkonference, der planlægges og afvikles af alle fora under DFFU i fællesskab.

Vi håber meget, at du kan se pointen og har lyst til at deltage.

Så snart vi har lidt mere information om konferencen, vil den blive slået op på vanlig vis under arrangementer.

Men reservér dog allerede nu dagene på dfdf.dk/events.

Stedet er Middelfart.

5.-6. oktober 2022

DFFU SEKRETARIET
C/O Syddansk
Universitetsbibliotek
Studiestræde 6
1456 København K